

פרשת עקב תשפו – השומרת: הסודות של המזוזה

1. **טור סימן רפה:** כל הזהיר בה יאריכו ימיו וימי בניו, דכתיב [בפסוק הבא]: 'למען ירבו ימיכם וימי בניכם' ... **וגדולה מזה:** שהבית נשמר על ידה - **בית יוסף:** ואע"ג דיותר חביב אריכות ימים משמירת הבית [וכיצד אומר 'וגדולה מזה' על שמירת הבית]? אלא דאריכות ימים הוא נס נסתר ושמירת הבית הוא נס נגלה, **שהדרים בשאר בתים שאין בהם מזוזה ניזוקין והדר בבית שיש בו מזוזה ניצול.**

קובץ הבאר שנה טו דף מז: הצדיק מטשערנוביל קיבל מהבעש"ט הק' שקיבל מרבו אחיה השילוני, שמת"ו באב עד ראש השנה, כל פעם שאחד מברך לחברו בכתיבה וחתימה טובה, כמספר הזה יהיו לו מליצים טובים בשמים אשר ילמדו עליו זכות. וסיים הרה"ק מקאמאנא: ואני הוספתי כי 'חמשה עשר באב' בגימטריא "כתיבה וחתימה טובה" (928).

מטה אפרים סימן תקפא: אנשי מעשה נוהגין שבחדש הזה מפשפשים בדקדוקי מצוה להיות בודק ובוחן תפילין ומזוזות שלהם, וכל אשר ימצא שם בדק בשאר מצות, והוא מנהג טוב.

2. **ספרי מג:** 'ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אותם לאות' – אע"פ שאני מגלה אתכם מן הארץ, היו מצוינים במצוות שם, שכשאתם חוזרים לארץ ישראל, לא יהיו לכם חדשים. משל למלך שכנס על אשתו והלכה לבית אביה, אמר לה: ה"י מקושטת בתכשיטייך, שכשתחזרי – לא יהיו עלייך חדשים' - **גור אריה יא, יח:** כאשר גלו בין האומות ואין לישראל מקומות ובתים בפני עצמם, רק בדרך שאלה ושכירות, ואם לא יקיימו מצוות מזוזה בגלות **שאין להם בתים מיוחדים** וכן מצות תפילין שצריך שלא יסיח דעתו מהתפילין ואיך לא יהיה להם היסח הדעת (בשבתם בין העמים בגולה) ... לכן אמר שאף בחוץ לארץ ינהגו כן שלא יהיו נראים חדשים בחזרתם לארץ ישראל.

3. **רמב"ם סוף הלכות מזוזה:** כל מי שיש לו תפילין בראשו ובזרועו, וציצית בבגדו, ומזוזה בפתחו, מוחזק הוא שלא יחטא, שהרי יש לו מזכירין רבים והן הם המלאכים שמצילין אותו מלחטוא.

ירושלמי ריש פאה: ארטבון [שר חשוב] שלח לרבינו הקדוש מרגלית טובה ויקרה וביקש מרבי, להחזיר דבר שיהיה שווה בערכו לאבן היקרה. שלח לו מזוזה. אמר ארטבון: אני שלחתי דבר שאין לו שווי ואתה שלחת דבר ששווה מטבע?! ענה רבי: שלחתי דבר שחפצך וחפצי אינם שווים אליו, ולא עוד אלא שאתה שלחת דבר שצריך שמירה ואילו אני שלחתי דבר שאתה ישן והוא ישמור עליך. **שאלות דרב אחאי קמה:** נכנס שד בביתו היחידה של ארטבון ובאו כל הרופאים ולא הועילו. נטל את המזוזה ושם לה על הפתח, מיד ברחו אותה שדה. ונטל רבינו הקדוש מרגלית לעצמו.

משנה כלים יז, טז: מקל שיש בו בית קיבול מזוזה [הוא מכלל הכלים שמקבלים טומאה] - **תוספות יום טוב:** אפשר שהיו אנשים בזמן המשנה, שנושאים מזוזה עימם וחשבו זה למצווה ולשמירה להם. **זוהר בא:** בן אדם עושה בית והקב"ה אומר לו: כתוב שמי ושים בפתחך, ואתה שר' בתוך הבית ואני יושב מחוץ לפתח לשמורך ... שנאמר 'ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר', וכתוב 'וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח ה' על הפתח ולא יתן המשחית לבוא אל בתיכם לנגוף'.

בית חדש על הטור שם: 'וגדולה מזה' – הכי קאמר: לא לבד שהקב"ה נותן **שכרו** על קיום מצוה זו דהיינו אריכות ימים הוא ובניו, אלא **המצווה עצמה שומרת ביתו**, שעל ידה נשמר הבית מכל היזק. **ליקוטי שיחות יט/126:** היות שהשמירה שעל ידי המזוזה קשורה עם **גוף המזוזה** [ולא רק כשכר על קיום המצווה], לכן שייך שמעין השמירה נובע מהמזוזה עצמה, היות שהיא נכתבה לשם מצווה, ואפילו לפני שמקיימים בה מצוות מזוזה, ואפילו כמו אצל ארטבון או כשתלאה במקל.

שיחת כ מנחם אב תשלד: אעפ שמעיקר הדין מזוזת היחיד צריכה להיבדק רק פעמיים בשמיטה, אך כשזקוקים לתוספת ברכה מלמעלה, עדיף לבדוק מדי שנה בשנה. וכל שכן שבמקומות רבים יש לחוש מעיקרא לכשרות המזוזות, שבימינו מצויים בשוק מזוזות מזויפות וכו'.

4. **שולחן ערוך יו"ד רפט,ו:** צריכה להיות זקופה, ארכה לאורך מזוזת הפתח. **רמ"א:** יש אומרים שפסולה בזקופה אלא צריכה להיות שכובה. והמדקדקים יוצאים **ידי שניהם** ומניחים אותה בשפוע ובאלכסון ... ויכוין שיהא ראש המזוזה, דהיינו "שמע" לצד פנים ושיטה אחרונה לצד חוץ.

לקוטי לוי יצחק שמות-דברים תנג: ארז"ל: מ' יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני. זהו מזוזה: מ' הוא המ' יום; 'זו' הוא הבת, 'זה' הוא הזכר הפלוני. והיינו גם כן ב' פרשיות שבמזוזה - שמע פרשה דחסד [מדברת על אהבה], והי' אם שמוע פרשה דגבורה [מדברת על עונש].